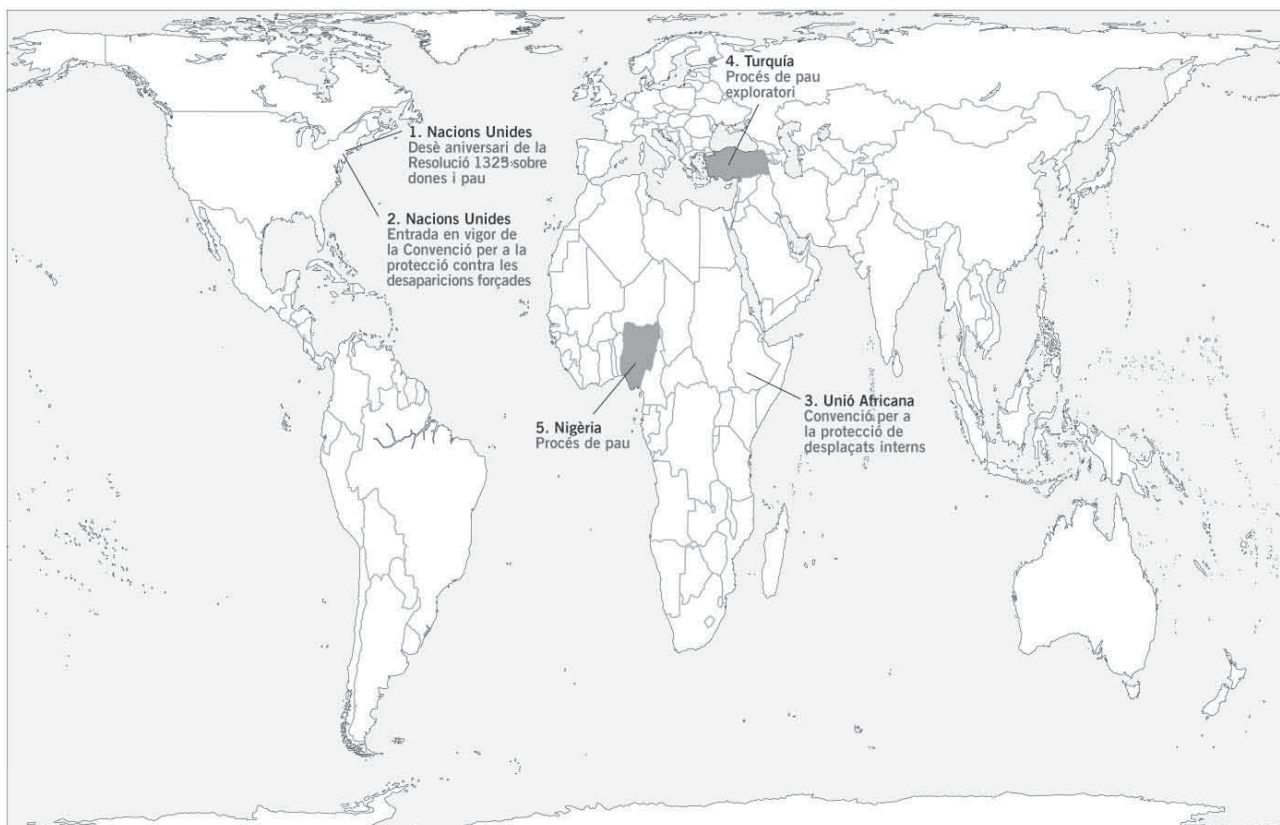

Oportunitats de pau 2010

Després de l'anàlisi de l'any 2009 en matèria de conflictivitat i construcció de pau, l'Escola de Cultura de Pau de la UAB destaca cinc escenaris que constitueixen oportunitats de pau per a l'any 2010. Es tracta de dos escenaris de conflicte armat en els quals s'han iniciat mesures que poden conduir a la seva resolució i de tres temes de l'agenda internacional. Sobre tots aquests conflueixen factors positius que podrien facilitar avenços significatius durant aquest any. Les oportunitats identificades inclouen tres àmbits temàtics i dos casos geogràfics: el desè aniversari de la resolució 1325 sobre les Dones, la Pau i la Seguretat; els avenços en el procés de ratificacions de la Convenció Internacional per a la Protecció de Totes les Persones contra les Desaparicions Forçades; l'adopció de la Convenció Africana per a la Protecció i Assistència dels Desplaçats Interns; les iniciatives per resoldre la qüestió kurda a Turquia; i les negociacions de pau al Delta del Níger, a Nigèria.

Totes aquestes oportunitats de pau requeriran l'esforç i el compromís real de les parts implicades i, en el seu cas, el suport d'actors internacionals, per tal que les sinergies i factors positius ja presents contribueixin a la construcció de la pau. En qualsevol cas, l'anàlisi de l'Escola de Cultura de Pau pretén oferir una visió realista d'aquests escenaris, posant de manifest les dificultats que també existeixen i que podrien suposar obstacles per a la seva materialització com a oportunitats de pau.

1. Deu anys de la resolució 1325 sobre les Dones, la Pau i la Seguretat

L'octubre de l'any 2000 el Consell de Seguretat de l'ONU va aprovar la resolució 1325 sobre les Dones, la Pau i la Seguretat, i va debatre per primera vegada aquest assumpte a la seva seu. L'aprovació de la resolució va ser el resultat d'un procés de pressió i treball conjunt d'una aliança d'organitzacions de dones que pretenien que el Consell de Seguretat reconegués la importància que la dimensió de gènere té en els conflictes armats i el paper crucial que les dones exerceixen en la construcció de la pau en els contextos afectats per la violència a gran escala. Una dècada després de la seva aprovació, aquesta resolució s'ha convertit en una eina de referència per a un gran nombre d'organitzacions de dones arreu del món, com també per a governs i institucions internacionals. La resolució 1325 ha estat, a més, complementada amb unes altres tres resolucions, que pretenen enfortir-ne la implementació, com també precisar qüestions concretes que es consideren centrals en la construcció de la pau amb perspectiva de gènere. La resolució 1820 de 2008 està centrada en la lluita contra la violència sexual com a arma de guerra; la resolució 1888 de 2009 desenvolupa una sèrie de mesures concretes per posar fi a aquesta violència sexual; i la resolució 1889, també de 2009, fa el mateix respecte a la 1325, proposant accions per a la seva millor aplicació.

Si bé és cert que encara s'ha de recórrer un llarg camí, des de l'any 2000 s'han aconseguit avenços importants. El primer d'aquests és que la dimensió de gènere en els conflictes armats i en la construcció de pau hagi aconseguit un espai en l'agenda internacional sobre pau i seguretat. Fins a l'any 2000 el Consell de Seguretat no s'havia pronunciat ni havia tractat aquesta qüestió. Des de llavors, cada any se celebra un debat específic sobre aquest assumpte, el secretari general de l'ONU presenta un informe sobre la matèria i algunes resolucions d'aquest organisme; altres informes del secretari general contenen referències a la resolució 1325 o a la dimensió de gènere. D'altra banda, les reivindicacions de les organitzacions de dones s'han vist enfortides ja que la implementació d'una resolució del Consell de Seguretat de l'ONU és una obligació per als estats part. No obstant això, cal puntualitzar que el compromís que la societat civil ha mostrat amb aquesta resolució –ha estat traduïda a més de cent llengües de tots els continents i ha servit de document base per articular les reivindicacions de nombroses organitzacions de dones en contextos de conflicte armat– no sempre ha donat com a resultat avenços concrets referent a les obligacions dels estats i de Nacions Unides.

Respecte als governs, des de l'aprovació de la resolució 1325, 16 països (Àustria, Bèlgica, Xile, Côte d'Ivoire, Dinamarca, Espanya, Finlàndia, Islàndia, Libèria, Noruega, Portugal, el Regne Unit, Suècia, Suïssa, els Països Baixos i Uganda) han aprovat plans nacionals d'acció destinats a consolidar la implementació d'aquesta resolució en l'àmbit intern de cada país, però també

respecte a les seves intervencions exteriors en matèria de construcció de pau.

Tanmateix, en termes de resultats concrets no s'han produït massa avenços, i els objectius plantejats per la resolució continuen sent els principals reptes: més participació de les dones en els processos de pau, més presència femenina en les operacions de manteniment de la pau i en els llocs de presa de decisions, i protecció de les dones i les nenes en els conflictes armats. A més, no s'ha estandarditzat un sistema de supervisió de la implementació de la resolució, no s'han elaborat indicadors per mesurar el grau de compliment, la dotació de recursos econòmics és clarament insuficient i, de moment, no existeix la figura de representant especial del secretari general per a aquest assumpte. Per tal que els plans nacionals siguin més efectius cal més diàleg amb representants de la societat civil d'aquells llocs afectats pels conflictes, com també una millor cooperació entre els diferents països que ja compten amb plans d'acció. D'altra banda, cal donar suport als esforços que s'estan realitzant per impulsar

nous plans, especialment en aquells països en situació de conflicte o que travessen un procés de construcció de pau postbèlica. La societat civil, i especialment les organitzacions de dones, han de ser un actor clau en aquests processos, ja que la mateixa resolució 1325, com també el compromís que existeix amb la seva implementació, és fruit de l'esforç no tant dels governs com de les organitzacions de dones que han promogut agendes de gènere.

Així doncs, hi ha un important full de ruta sobre la taula que s'hauria d'impulsar amb la commemoració del desè aniversari, moment en què, de segur, tant els principals òrgans com els estats membres de Nacions Unides reafirmaran, encara que sigui de manera retòrica, el seu compromís amb la 1325. Sobretot si es té en compte la coincidència de l'aniversari amb l'aprovació de noves resolucions, ampliant-se així el ventall d'instruments legals, com també la creació d'una nova agència de Nacions Unides per als drets de les dones i l'equitat de gènere, aprovada el 2009. La sinergia d'esforços entre la societat civil, organitzacions internacionals i governs sorgida a l'empena d'aquesta resolució hauria de servir per enfortir els objectius aconseguits i redoblar els esforços per assolir els reptes pendents, en definitiva, la construcció de la pau amb mirada de gènere.

2. La Convenció Internacional per a la Protecció de Totes les Persones contra les Desaparicions Forçades

La Convenció Internacional per a la Protecció de Totes les Persones contra les Desaparicions Forçades, adoptada per consens per l'Assemblea General de Nacions Unides el 20 de desembre de 2006, havia estat ratificada a final de 2009 per 18 països. Quan només manquen dues ratificacions per assolir les 20 necessàries per a la seva entrada en vigor, s'espera que aquesta Convenció marqui una nova fita en la lluita contra la impunitat, ja que obliga els estats a exigir responsabilitats penals a totes les persones implicades en una desaparició forçada. Des de la seva creació el 1980, el Grup de Treball de Nacions Unides sobre Desaparicions Forçades ha rebut més de 50.000 denúncies relatives a 78 països, que reflecteix l'abast d'una pràctica que es duu a terme de manera sistemàtica en un gran nombre de països com també la necessitat de crear un instrument d'aquest tipus.

La desaparició forçada és una clara violació del Dret Internacional dels Drets Humans i del Dret Internacional Humanitari, ja que es violen tant drets civils i polítics (com el dret a la vida, el dret a no ser sotmès a execucions extrajudicials, el dret al reconeixement de la personalitat jurídica i a la protecció jurídica de les lleis, el dret a la llibertat i a la seguretat de la persona, el dret a no ser torturat ni a ser sotmès a tractes cruels inhumans o degradants) com drets econòmics i socials (com el dret al treball o a una vida en família). A més, quan es practiquen de forma sistemàtica o massiva, les desaparicions forçades constitueixen un delictes de lesa humanitat. Aquesta Convenció defineix la desaparició forçada com l'arrest, detenció, segrest o privació de la llibertat d'una persona per part d'agents estatals, o de persones o grups de persones amb autorització de l'Estat, seguida de la negativa de les autoritats a revelar i reconèixer la privació de llibertat o el parador d'aquesta persona, com també a donar informació sobre què li ha succeït. És el primer tractat vinculant a escala mundial que ofereix protecció jurídica específica sobre això. Des que el 1978 l'Assemblea General de l'ONU fes per primera vegada referència a aquesta qüestió, tant Nacions Unides com l'OEA van començar a articular diverses iniciatives per donar resposta a aquest tipus de delictes. Malgrat que diversos instruments de drets humans oferien una protecció parcial a les víctimes (Convencions de Ginebra, Estatut de Roma, Declaració de Nacions Unides sobre Desaparicions, entre d'altres), nombroses associacions de víctimes i juristes van reclamar durant dècades a l'ONU l'establiment d'un mecanisme específic que vinculés jurídicament els estats.

En aquest sentit, la Convenció compromet els estats part a no practicar al seu territori ni tolerar que es practiqui la desaparició forçada i a investigar immediatament qualsevol denúncia. La Convenció imposa als estats l'obligació de fer comparèixer davant de la justícia els responsables de desaparicions forçades que s'han produït no solament en el seu propi territori sinó també en

altres jurisdiccions mitjançant una clàusula de jurisdicció universal. A més, els estats estaran obligats a evitar que qualsevol persona acusada d'haver comès aquest delictes evadeixi la justícia, i a legislar per tipificar-lo, tant com a delictes individual com de lesa humanitat, en la seva legislació interna. En aquest sentit, els estats també tenen el compromís d'investigar i sancionar penalment tota persona que cometí, ordeni o indueixi a la comissió d'una desaparició forçada, intenti cometre-la, en sigui còmplice o partícip. La Convenció té en compte igualment la necessitat de processar els superiors per l'activitat dels seus subordinats en determinades circumstàncies i considera que l'obediència a un superior jeràrquic no justifica una conducta delictiva.

La Convenció obliga, així mateix, a informar la família de la persona desapareguda del destí i parador d'aquesta i reconeix el dret a la veritat; és a dir, el dret a conèixer totes les circumstàncies de l'esdeveniment, els motius o causa de la detenció i l'autoritat que la va ordenar. També obliga els estats part a reparar els danys causats a les víctimes i als seus familiars, a que busquin les persones desaparegudes i, en el cas que estiguin mortes, localitzin i restitueixin les seves restes. La Convenció també té en compte els casos dels nens i nenes desapareguts i adoptats o retinguts pels seus captors. En nombrosos països, especialment a Argentina, però també a Xile i Uruguai, els nens i nenes desapareguts van ser donats en adopció a famílies de militars i a famílies afins al règim militar durant la repressió. En aquest sentit, la Convenció estableix el principi de restitució a la família d'origen. Actualment, aquesta pràctica s'ha intensificat en molts països arran de la denominada lluita contra el terrorisme.

Finalment, i a l'igual d'altres instruments de Nacions Unides, la Convenció estableix un Comitè de Vigilància format per 10 experts independents encarregats de vetllar per la seva correcta implantació, examinar les denúncies de persones individuals i d'estats, i prevenir desaparicions mitjançant accions urgents i visites *in situ*. Aquest Comitè coordinarà les seves activitats amb els altres òrgans de tractats i els procediments especials i podrà, fins i tot, en cas de violacions massives i sistemàtiques, informar el secretari general de l'ONU.

L'adopció, i la consegüent i tan esperada entrada en vigor de la Convenció sobre Persones Desaparegudes, suposa un reconeixement a la gravetat i a la magnitud d'aquesta pràctica que ha sofert i continua patint un gran nombre de víctimes en tots els continents i que s'ha accentuat els últims anys com a conseqüència de la denominada lluita contra el terrorisme internacional. Suposa igualment una via per lluitar contra la impunitat i un reconeixement legal més als principis de veritat, justícia i reparació per a les víctimes i els seus familiars.

3. La Convenció Africana per a la Protecció i Assistència dels Desplaçats Interns

En l'actualitat, 11,6 milions de persones viuen a l'Àfrica en situació de desplaçament intern. La violència i els desastres naturals o humans han forçat aquestes persones a fugir de les seves llars, romanent en molts casos en una situació precària i de desprotecció. Va ser aquesta realitat la que va portar el Comitè Executiu de la UA a plantejar per primera vegada el 2004 la necessitat de crear un instrument que servís per donar suport a aquesta població i impedir que més persones tinguessin la mateixa sort.

Un any més tard, la Cimera Mundial de Caps d'Estat i de Govern celebrada a Nova York va adoptar els Principis Rectors dels Desplaçaments Interns –presentats pel representant del secretari general de l'ONU sobre la qüestió dels desplaçats interns, Francis Deng, el 1998 davant de la Comissió de Drets Humans–, i va reconèixer la seva transcendència com a marc legal per a la protecció dels desplaçats interns al món. Encara que aquests principis per si mateixos no són vinculants, el fet que el seu contingut es despregui de la normativa del Dret Internacional Humanitari i del Dret Internacional dels Drets Humans obliga els estats al seu compliment.

El 2009 Àfrica va fer el primer pas per a la inclusió d'aquests principis en el marc legal dels seus països. Els estats membres de la UA van firmar a Kampala (Uganda) la Convenció per a la Protecció i Assistència de les Persones Desplaçades Internes a Àfrica, el primer instrument al món amb caràcter legalment vinculant per emprendre aquesta tasca. Dins de l'esmentat document no solament s'enumeren els drets de què gaudeixen els desplaçats interns (reflex dels principis rectors establerts per Nacions Unides), sinó que s'estableixen les obligacions concretes dels estats, organismes internacionals i grups de diversa índole respecte a la protecció d'aquestes persones. Més important encara, s'estableixen mecanismes per evitar que el desplaçament intern es produeixi i unes directrius que donen suport a la compensació a les persones afectades, a més del suport al seu adequat retorn o reassentament.

Més enllà d'establir la responsabilitat de les institucions de l'Estat de vetllar pel ple exercici dels drets dels desplaçats interns i la seva protecció, la Convenció assenyala que, en situacions de conflicte armat, els grups insurgents estan també obligats a protegir aquest col·lectiu, a més de facilitar l'accés de les organitzacions humanitàries per a la seva assistència i evitar que es produeixi desplaçament de la població civil.

La Convenció, conscient del creixent impacte que el canvi climàtic té i tindrà al continent, també considera sota la seva protecció les persones desplaçades per fenòmens climatològics, a més d'aquelles que es vegin obligades a abandonar les seves llars pel desenvolupament o construcció d'obres públiques o per accions d'empreses privades.

La Convenció necessitarà ara una extensa campanya que promogui la seva ratificació per part dels estats, ja que cal que almenys 15 països l'aprovin per entrar en vigor. Tanmateix, la seva mera ratificació no serà suficient per tal que es respectin i posin en pràctica les normes que conté. Un dels punts febles de la normativa és l'absència d'instruments que forcin el seu compliment, la qual cosa deixa als països signataris un ampli marge per a la seva violació. Per aquesta raó, la societat civil africana ha de tenir un paper actiu en l'exigència de la seva aplicació, la difusió del seu contingut i el seguiment de la seva implementació. En aquest sentit, els governs que la ratifiquin haurien d'incloure dins del seu corpus legal les modificacions i noves lleis necessàries per donar suport al compliment de la Convenció i assegurar que les persones desplaçades internes reben tota l'atenció necessària, a més de protegir el conjunt de la ciutadania del desplaçament forçat.

La Convenció africana s'erigeix, finalment, com a un exemple per a la resta de continents i països, reforçant el compromís per a la protecció de tots els éssers humans davant el desplaçament forçat.

El 2009 Àfrica ha fet el primer pas per a la inclusió de la protecció davant el desplaçament intern en el marc legal dels seus països

4. Les iniciatives per resoldre la qüestió kurda a Turquia

Turquia, afectada durant més de 20 anys per un conflicte entre l'Estat i el grup armat kurd PKK, que ha deixat enrere més de 40.000 morts i almenys un milió de persones desplaçades internes, s'ha endinsat els últims anys, i, especialment, al llarg del 2009, en un procés d'exploració de vies de resolució no violenta de la qüestió kurda. La confluència de factors internacionals i locals que han dut a l'enteniment han obert una finestra a una oportunitat històrica per a la pau. No obstant això, els obstacles són importants, com va evidenciar el deteriorament de la situació a final de 2009. Diversos elements han impulsat el nou escenari d'optimisme incipient.

D'una banda, l'evolució de l'escena internacional i regional. En vista del complex escenari iraquiana –afectat per l'elevada violència i la incertesa de l'efecte que tindrà la retirada total de les tropes de combat dels Estats Units a final de 2011–, és clau per a Turquia la seguretat de les seves fronteres i del seu entorn immediat. Es considera que la possible resolució del conflicte amb el PKK, que té bases al Kurdistan iraquiana, augmentaria la condició de “zona tap” del nord de l'Iraq i contribuiria a la contenció de l'escenari iraquiana post-Estats Units. A més, contribuiria a la normalització de les relacions entre Turquia i l'administració kurda del nord de l'Iraq, estratègiques per a ambdues parts en l'aspecte econòmic, però obstaculitzades per les diferències sobre el PKK i la qüestió kurda.

Paral·lelament, el procés d'adhesió de Turquia a la UE, encara que incert i progressivament més marcat pel recel mutu, ha actuat com un motor de reformes de democratització a Turquia que, tot i que encara són limitades, han afavorit avenços respecte a la qüestió kurda. En aquest sentit, els actors civils i armats kurds han tendit a mirar Europa com a plataforma per a una via de solució al conflicte.

En l'àmbit intern alguns factors conviden a l'optimisme moderat. D'una banda, el cicle del conflicte sembla haver assolit una etapa en què tots els actors, inclosos l'Exèrcit, assumeixen, almenys implícitament, que no existeix una sortida exclusivament militar al conflicte. Això ha portat a l'exploració d'altres vies, inclosa la possibilitat del diàleg en diferents modalitats. De fet, durant el 2009 es va assistir a una reducció significativa de la violència. No obstant això, la via militar continua oberta –com va evidenciar l'escalada dels enfrontaments a final d'any– i els actors difereixen en les alternatives.

Aquest nou cicle del conflicte coincideix amb altres factors. L'etapa governamental del partit AKP, iniciada el 2002, ha estat ambivalent pel que fa a la qüestió kurda, amb algunes reformes que milloraven la situació de la població kurda però sense abordar les qüestions de fons. Ha estat una etapa en què s'ha deixat oberta la porta a nous *modus operandi* en el ja històricament autoritari tracte de l'Estat turc vers la població que es

reivindica kurda. En aquest context, s'emmarca la “iniciativa de democratització” presentada pel Govern davant del Parlament el 2009, com un projecte d'Estat de reformes culturals, polítiques i socials per millorar la situació de la població kurda i, amb això, potenciar el final de la lluita armada del PKK. El pla ha anat acompanyat durant l'any de gestos simbòlics, com la trobada oficial entre el primer ministre turc i el líder del partit prokurd DTP.

Al seu torn, part de l'electorat kurd és considerat pels mitjans locals com un votant potencial de l'AKP, la qual cosa augmentaria l'interès del Govern per un acostament, sobretot per a les properes eleccions generals de 2011, i després del revés sofert al sud-est en les eleccions locals de març de 2009, en què el DTP va obtenir bons resultats. No obstant això, les limitacions i ambigüitats del pla de reformes del Govern, la il·legalització del DTP pel Tribunal Suprem el desembre i les conseqüents protestes kurdes obren seriosos interrogants per al 2010.

D'altra banda, i també en l'àmbit local, el PKK també ha fet durant el 2009 diversos passos cap a la pau. Entre aquests, la reiteració de les seves peticions de sortida pacífica al conflicte i de diàleg amb el Govern; la consolidació d'un programa que des de fa anys exclou la independència, apropant postures amb l'agenda estatal; les renovacions el 2009 del seu alto el foc unilateral, que va generar dissensions sobre el terreny; l'elaboració per part del seu líder màxim, Abdullah Öcalan, d'un full de ruta per promoure la resolució del conflicte –si bé continua a les mans de les autoritats,

sense fer-se pública–; i una obertura més gran del PKK a les crítiques procedents d'altres sectors kurds. Tot i això, l'atac el desembre d'una cèl·lula del PKK, sense ordres centrals, contra l'Exèrcit, amb el resultat de set soldats morts, evidència els riscos d'una deriva ofensiva.

La nova etapa oberta a Turquia és encara molt incipient. Els obstacles a què ha de fer front són molts i de pes. Entre aquests, el risc d'un nou retorn a la violència després dels fets de final de 2009, el pes de l'Exèrcit en la política i la seva històrica defensa de la via militar contra el PKK, la desconfiança entre les parts en conflicte, el rebuig frontal de l'oposició turca a les iniciatives de pau, els riscos de desequilibri entre les aspiracions de les parts i la històrica absència de plataformes de discussió democràtica. Durant tot el 2009, a excepció de desembre, el clima majoritari ha estat d'optimisme, i s'han fet els primers passos cap a una possible pau. Per això, el repte passa per conduir i acompanyar adequadament el nou escenari.

5. Les negociacions de pau al Delta del Níger (Nigèria)

El 25 d'octubre, el grup armat MEND va decretar un alto el foc indefinit com a resposta a l'obertura de les negociacions de pau amb el Govern. El conflicte armat de la regió del Delta del riu Níger, lligat al control dels beneficis del petroli i a l'impacte mediambiental i socioeconòmic de les explotacions de cru a la zona, enfonsa les seves arrels en l'abandonament i la falta de desenvolupament generat per la marginació sistemàtica de la regió per part del Govern i les empreses petrolieres. El diàleg iniciat entre els principals líders de la formació, i l'Executiu del president Umaru Yar'Adua és una nova finestra per a l'esperança i la pau al Delta.

Els passos fets fins al moment són significatius i mostren el bon desenvolupament de la nova proposta. En primer lloc, l'amnistia decretada per Yar'Adua per a tots els combatents que lliuressin les seves armes en el termini de 60 dies, en què es van superar les expectatives inicials de desmobilització fixades pel Govern, i es va aconseguir que 15.000 combatents es desarmessin i es concentrassin en camps d'acantonament. En segon lloc, la posada en llibertat d'un dels principals dirigents del MEND, Henry Okah (que estava sent jutjat per traïció i tràfic d'armes), condició indispensable del grup armat per a l'activació del diàleg. En tercer lloc, la proposta de l'equip mediador presentada pel MEND, l'Aaron Team, que ha estat acceptada pel Govern, fins ara refractari a qualsevol tipus d'ingerència externa. En quart lloc, l'aprovació per part del Parlament d'un pressupost de 66 milions de dòlars destinats a la formació i reintegració d'excombatents; i l'acord assolit entre les agències governamentals i les companyies petrolieres per crear un Comitè de supervisió i implementació de la rehabilitació i formació d'excombatents en el qual les multinacionals es comprometen a oferir formació i assistència financera a aquells que s'acullin a l'amnistia. I, finalment, la implicació dels grups de joves, dones i consells d'ancians, la participació dels quals serà imprescindible per al bon desenvolupament del procés de pau.

Tanmateix, i malgrat que els líders de les diferents formacions armades havien demanat que s'iniciés un diàleg sobre els temes essencials que afectaven les comunitats del Delta, la informació sobre els resultats dels contactes i reunions mantinguts amb el Govern ha estat escassa. En aquest sentit, caldria assegurar la participació de tots els grups i comunitats amb demandes concretes per a la pau al Delta a les negociacions, i s'hauria d'evitar que el dret a ser escoltat no es reservés exclusivament a aquells que porten una arma. La transparència respecte als acords assolits serà imprescindible per a un bon control social sobre l'acord i també per arribar a una solució que doni resposta als problemes de la regió, prevenint que les negociacions es converteixin en un mer repartiment de poder i riqueses entre els grups armats i el Govern. Per aquesta raó, organismes regionals com ECOWAS haurien de tenir un paper més rellevant a l'hora de generar propostes i fer pressió per a una millor gestió del diàleg. Fins al moment, les negociacions manquen del suport d'orga-

nismes internacionals.

És important destacar que una amnistia per als grups armats no és suficient per assolir la pau. Els membres dels grups armats no són els únics responsables de la violència al Delta del Níger i, per tant, s'haurien d'abordar les responsabilitats de les institucions polítiques, les forces de seguretat i les empreses petrolieres en el conflicte armat. Aquesta amnistia no ha de suposar un perdó i oblit de les violacions de drets humans i crims de guerra perpetrats a la regió des de l'esclat del conflicte el 2001. Durant dècades, els partits polítics han finançat la creació de bandes mafioses, a les quals han proporcionat armament i donat la consigna d'acovardir els seus rivals polítics, principalment en època electoral. A més, influents polítics locals i membres de les Forces Armades estan vinculats al negoci de la venda del petroli extret il·legalment dels oleoductes del Delta. D'altra banda, les empreses multinacionals han generat grups encarregats de vigilar les seves instal·lacions i que, amb aquestes mateixes armes, han dut a terme enfrontaments intercomunitaris pel control del territori adjacent a les explotacions de cru. Ni les empreses, ni els governs locals no han complert amb la seva obligació de portar prosperitat i desenvolupament al Delta i, per aquesta raó, se'ls han d'exigir responsabilitats, i aconseguir el seu compromís amb el procés de pau, evitant que es converteixin en *spoilers*.

D'altra banda, és preocupant el fet que només s'hagi rebut el 10% dels fons aprovats per finançar el programa de desmobilització. Aconseguir que aquests fons es canalitzin de manera immediata i efectiva i que els programes de reinserció i formació tinguin uns objectius mesurables en el temps serà un repte clau per a l'administració de Yar'Adua. També ho serà l'establiment d'un percentatge dels beneficis del petroli destinats a donar resposta als problemes de desenvolupament i ocupació juvenil de la regió. L'administració efectiva i transparent d'aquests fons també serà una altra de les claus de l'èxit per a l'estratègia de pau al Delta, evitant que aquestes sumes de diners vagin a parar a les mans de polítics corruptes i siguin instrumentalitzades per a la persistència de pràctiques il·legals i danyoses per a les comunitats del Delta. Igualment, la reparació mediambiental del territori i les aigües del Delta han de ser l'eix dels projectes de desenvolupament que s'apliquin a la zona, generant nous llocs de treball i permetent a les comunitats tornar a desenvolupar activitats econòmiques, com l'agricultura, la ramaderia i la pesca, que la contaminació va eradicar.

***L'ofertament d'una
amnistia MEND
obre una nova
finestra per
al diàleg***